

Këyítfii fukanakfii Pee' bínfa Wo'eencii lëgis Këyítfiida

Këyítfii fii fëri en fukanakfii Pee' bínfa. Jom ki'en an ya bínfa ga béeb kerceenoo kerceen (1: 1). Laakkii ken baa wo' an kerceencaa ya bídee këyítfaa defda bëri ya bídis fii, ee wóo'tii ken an këyítcii kanakcii cii doŋ cëri ya bín. Ya wo' rek an këyítfii fii fëri en fukanakfii ya bínbaŋa (3: 1).

Pee' wo' an laakin buwaa kari ga kerceencaa, ba jangati ga duuyba iñcaa taabohhii na Hewhewii winéwí'wii ba yéegalee buwaamada. Jëgírohcaama taabuk neblaat-kumuunba doŋ ee ba wo'i an Yéesu hayisandii.

Pee' wo' ban an kipes kerceen jom kitaam ga iñaa neŋ Kooh. Iñaaama yëri Yéesu jëgíree buwaa taabukeeri ga wii ya en ga ëldúnada, ee iñaaama yëri baa en béeb jom kitum ga helci.

Këyítfii fukanakfii Pee' bínfa tíidoh anee:

- 1 - Këñdoh (1: 1-2)
- 2 - Iñii Kooh bayoh buwii ga hafcida (1: 3-15)
- 3 - Wo'een sëldíiga-Koohcaa ga loo Yéesufa kayoh (1: 16-21)
- 4 - Buwaa jëgíroh sabohda na iñcaa sekba gada (2: 1-22)
- 5 - Kihayiskii Ha'mudii dígohuda (3: 1-18)

Kēñdoh

¹ Mi Simoŋ-Pee', sùrgii na apotaarii Yéesu Kiristaa, mi yéři bínndúu kēyítfií fi, d'ú bii, d'ú laakin ngēm ga Koohyiigaruu, Yéesu Músalka-atiigaruu fodii d'í gēm garíða. Ee iñaama, ya yéři onnduuka ga kijúŋkiigari. ² Waa d'ú ínohin Kooh, ya na Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu, mi yii kím ɓa barkeellúu bi dooy, ɓa onndúu jam wiyewin.

Iñii Kooh bayoh buwii ga hafciða

³ En ki'ena, Kooh, ga doolaa ya bayða oninnduu tóoh iña d'ú laak sooli ga kipes, ee d'ú am gari, ndaga d'ú ínohin yii bayyuu ga ndamaagari na kijofkaagaríða. ⁴ Fodaama, Kooh oninnduu kilaas ga iñcii ciwóorí'cii ee wēñ kiyak ya dígeeruudá. En d'anaa, kooroh gacanaa d'ú rēc ga neɓlaat-kumuuncii posoni kipeskii buwii ga ɛldúnada, d'ú ɓeɓ ɓadukeena Kooh. ⁵ Kon ga iñaama, tumat iña d'ú mín tóoh, ngēmiigarúu taam na ɓadukeen wijófi', ee ɓadukeeniigarúu wijófi'wii wii taabat na ki'ínoh. ⁶ Ki'ínohkiigarúu taabat na kimín ki'abuk, kimín ki'abukkiigarúu taabat na kiguu'guuluk, kiguu'guulukkiigarúu taabat na ki'am ga Kooh. ⁷ Ki'am ga Koohyiigarúu taabat na kifiliimunoh ga díkaantirúu ee kifiliimunohkiigarúu taabat na kiwaaroh.

⁸ En ki'ena, binaa d'ú bay iñcii ciima ga keeñjúu ee ca yewin garúnana, ca hay kitah ki'ínohkiigarúu na Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu hay kibaat kilaak jeriñ ee lím yen.

⁹ Wayee ɓaa bayyii iñcaama ga keeñci man

na búumí', ya hotoo di'úsaayí'. Ya alin an ya sétíruunun ga baakaa'caa ya tumee kude-waada.

¹⁰ Kërí tah mbok-kerceencii, guu'guulukat, d'ú am faali' ga bayii Kooh bayyúu ga hafciɗa na tanukii ya tanukkúuda. Binaa d'ú tum iñaamanaa, d'ú keenoo múk ga yibóní'. ¹¹ Ee iñaama yërí onanndúu kilëgísɗu bi aŋ hal ga nguuraa leehoo taa'ɗa, wii Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu ee en Músalkaatiigaruuɗa.

¹² Kërí tah, mi jominndúu kiníindísi iñcuma besaa en tooh, luu enee an d'ú inohinndi ee d'ú abin bi yëgísín ga kayohfii d'ú wo'uda. ¹³ Kon waa mi yii lís ki'en ga ëldúna, mi abin an júwin mi níindísírúu iñcaama, d'ú lík helciigarúu ga. ¹⁴ En ki'ena, fodii dii Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu inohlukohhookaɗa, diimanaa kipessoo leeh ga ëldúna. ¹⁵ Mi hay kitum nak iña mi mín tooh bi d'ú níindísuk iñcuma wahtaa en béeb, binaa mi kaanaa.

Wo'een seldiiga-Koohcaa ga loo Yeesuɗa kayoh

¹⁶ En ki'ena, dí ayukkii ga liif, caa halaatu hen bi jekin, ki'inohlukohhúu kihayiskii Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu líif na ndamɗa, wayee dí nam kihot na hasciigarii kiyakkaagari. ¹⁷ En ki'ena, Kooh, Paamudii erinndi cée' na ndam, ee Kooh ga ndamaagari wiyaakwa wo''a gari an: «Bii yii yërí en kowukiigoo mi keeñukɗa, keeñjoo soosin gari!»*. ¹⁸ Dí ga

* **1:17** 1: 17 Mëdírohat iñaa bídu ga Mëccëe 3: 17; 17: 5

kihaffii, dí kelohha koonaa kaama meyohee asamaanda, lakanaa dí baa nari ga dook janjagaa wisela'í'waa.†

¹⁹ Ga iñaama dí wēñin ki'ayuk bi yēgísin ga iñcii sēldíiga-Koohcaa wo'eeda. Ee dú foñ hel bi jof gacanaa, dú tumin iña jof, ndaga wo'eenciima man na lampu, waa en na kiniit ga dekataa ñúusin bi ga daa Kooh wiisan. Lee'laatii Kiristaa melic fodaama ga keeñciigarúu fodii olii meyi na kím lée'dí ēldúnada. ²⁰ Balaa daranaa, ínohat iñii yii dijófi'an, ken mínoo na kihafci kilóogísoh wo'een sēldíiga-Koohcii ga Kēyítfaada. ²¹ En ki'ena, wo'een sēldíiga-Kooh wínoo meyoohii ga iña bo'-súusúus waa', wayee Helii yisela'í'yii yēri ēewdohi bo' ga iñaama, ya aawi kiwo' ga teekaa Kooh.

2

Buwii jēgíroh sabohda na iñcii sekbada

¹ Kudewaa, laakeera ban ga heetaa Isarayeel buwaa tíkee haffa bisēldíiga-Kooh ee lak saboh. Fodaama ban, hay kilaak ga dūuycúu buwaa jēgíroh saboh. Bi dú yéegaa, ba hay kijēgíroh ga dūuycúu waas ciliis caa enndii kayoh, caa ēewdohi bo' ga kisaŋku'. Ba hay kitaasuk teekii Ha'mudii laasbada, ee fodaama, ba hay kitík haffa kisaŋkuk ga gaaw gaaw. ²Bo' biyewin hayba kitaabuk ga kipeskaagaba

† **1:18** 1: 18 Janjagaa wēri en daa Yéesu enee na kíkím Kooh balaa soldaa'caa hayussi ki'amda. Jemma Yéesu súpítukee daama ga fíkii Pee' na Saŋ.

kisépí'í'kaa ba enukohda ee ba hay kitah buwii aaw kiñaawal waasii wukayohwii. ³Buwaama hayyúu kidúku na wo'een, caa ba tokisoh kiwaa' kiñam hēelís garúu. Wayee Kooh tuukin tek ga ki'atti'ba kumēēñí'; ya neehhii ee ya nímbii, ya hayba kidúbí'.

⁴ Ínohat an malaakacaa toonsee Koohda, Kooh múuñí'tiiba. Ya jaffaba ga safara, ba bagussa ga ñúusaa kisek besaa buwii yah ki'atti'uda. ⁵ Buwaa kudewaa ensee ga ēldúnada, Kooh múuñí'tiiba ban. Ya tobpa músú miyewin maa onan buwaama faali'ussiirida, wayee ya sommaba Nowee, yaa nakee buwaa kipes ga yijúwí'da, ya na bo' biyitnabanak biliis. ⁶ Kooh atti'a ban teeraa Sodom na waa Gomoo', ca tēkírussa na kiwii bi ennda wet. Ee fodaama, ya teewohha inii yah kidal béeb buwii faali'ussiirida. ⁷ Ya sommaba Loot, yaa enee bo' yijúwí' ee keeñci leehee hen tak ga tumeencaa cisépí'í'caa buwaa fibóní'baa enukohee ga jamaanaagarida. ⁸ Baa yijúwí' yaama dēkee nabada, keeñaagari wijúwí'waa dēkee ga kileeh ndaga tumeencaa buwaa cibóní'caa ya hotee, ya kelohee wekoo, no-hooda.

⁹ Kon iñaama teewohin an Ha'mudii inohin daa ya tuman bi ya músal buwii am gari ga coonucii ba enukoheeda, na daa ya daakan buwii bisóotí'bii, ya tóróyí'ba bi ga bēriinaa ēldúna yah ki'atti'uda. ¹⁰ Ya wēñan kitóróhí' buwiima faali'ussiiri, taabuku rek iña neb kumuunba ee líibdíbaða. Ba niikoo dara ee ba yéegin hafba, ba kaañin sah kibas inçii en ga

asamaan laakin doolida. ¹¹ Wayee malaakacii wēñba dooli, mǐndabada, wo'soo ga iñcaama iñaa bonin ee en basee ga fikii Ha'mudii.

¹² Buwaama nak madu na júu', ba laakoo hel ee ba baahkoh ki'abu, ba apu fodii júu'. Ba basi iñaa ba ínohoo ee ba apsan fodii júu'.

¹³ Yibóni'yii ba tumida yeri ba faysan. Iñaa nebbada weri en kitaabuk neblaak-kumuunba na noh tañ. Binaa ba bok naruu kanu kiñamaa, ba nebluki hen ga sabohcaa ba wo'irúuda.

Ba soofin ee ba apohin kaci. ¹⁴ Ba heeli kifaanuk na beticaa enndii buuba, ee ba kapoo ga kitum baakaa'. Ba abi ga fi'caagaba buwaa ngemaagaba yegíssiida. Ba mǐn béeb ga kiheel heelis: Kooch cojinba.

¹⁵ Ba deegin waasii wijúwí'wii, ba múuyin, ba taabuk waasii Balam, kowu Boosoo'. Yaama, kiwaa' heelis ekeeri ga kitum yibóni'. ¹⁶ Wayee ya tikussa ga waas ga waa ya sañ kikelohi' Koochda. En ki'ena, baamaa mǐnoo kiñaa, wo''a nari fodii bo'-súusúus, ee nissa seldiga-Koohaama ga kidofkaa ya waaree kitumda.

¹⁷ Jégírohcaama madu na ne'caa síiñin, ba man na húyaa uuris tas. Kooch faandínba dekataa ba enan ga duuy núusaa witerúuswaa.

¹⁸ En ki'ena, ba taabi ga na kijangat kiyaa, kaa laakoo haf, ee buwaa han kirëcohu ga buwaa múuyinda, ba teewiba neblaak-kumuuncaa apohin kacida, kinookba. ¹⁹ Ba digi buwii kilaak hafba ee lak ba ga kihafba, ba biñaam badukeen cibóni', caa ewdohba ga kisañku'. En ki'ena, baa en béeb ñaam ga iñaa wēñji

doolida. ²⁰ Buwii rēcuunun ga tumeencii cibóní'cii ga ǽldúna ndaga ǽa ínohin Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu, músalluuda, binaa ǽa íisis hafǽa ga yah buwaama jǽgírohi sabohǽa, bi ǽa búukisǽanaa, ǽa keensisin kimma ga ǽadukeenaa wǽñ kiyiis waa ǽa enukohee kudewaada. ²¹ Iñaa gǽnee gabada wǽrí en ki'ínohoo Waasii ǽewdoh ǽo' ga kitum yijúwí'ǽa, loo ki'ínohwa, lǽehíraa ǽa súugúrukwa, ǽa foñ iñii Kooh nakǽa kitum ee ǽa yéegaluununwada. ²² Iñii dalǽada teewohin kayohfii ga wo'eenii liiwuk an: «Baay ǽoykisi kiñam cibotcaagari», ee «Mbaam lǽehíri kibookunaa, bíraañuki ga duupuul».

3

Kihayiskii Ha'mudii dígohuda

¹ Dú ǽii mi keeñukǽa, kǽyítfii fii fǽrí en diima fukanakfii mi bínndúuda. Ga ǽuuy kǽyítcii kanakcii mi bínndúuda, mi níindíssúu iña dú jǽgíruunun, en ǽanaa, mi yúun helciigarúu ga kilaak halaat ciléerí'. ² Níindísukat wo'eencaaa sǽldíiga-Koohcaa ǽisela'í'ǽaa wo'ee kudewaada, na ǽan iñii Ha'mudii, yii en Músalkaatii ebiloh kitum ee apotaa'caagarúu yéegalseerúuda. ³ Ínohat iñii yii paay: ga ǽescaa mǽeñjohanda, hay kilaak buwaa taabuksan iña neǽ kumuunǽa rek, ǽa yensirukirúu, ⁴ ǽa wo'i an: «Man Ha'mudaagarúu dígohee an ya hay kihayis! Haa ya da? Caasamuncaagaruu kaanuunun, ee bi wati, iña Kooh sakee

ëldúna, tóoh lís dfa.» ⁵ En ki'ena, ßa aluk iñii yii tay: waama, Kooh, ga wo'eenci, sakka asamaanii na kakayfii. Ya méyí'ta kakayfii ga ðuuy músúmii ya hëgísohhaca ca kanak. ⁶ Fodaama ßan, kooroh ga músú, músúmaa miyewinmaa Kooh toweeða, ëldúnaanaama ðúbírussa. ⁷ Fodaama, Wo'eenii Kooh faanin asamaanii na kakayfii wati bi ga besaa ßuwii waarusii Kooh yah ki'atti'u, ßa ðúbíruða. Besaa bërii, asamaanii na kakayfii hay kitëkíru na kiwii.

⁸ Dú ßii mi keeñukinda, laakin enaama yí-noo yaa ðú jomoo ki'al: ga Ha'mudii, bes wí-noo man na tíkiis tijúnni ee tíkiis tijúnni man na bes wínoo. ⁹ Luu enee an laakin ßuwaa halaatu an yéehin, iñaa Ha'mudii ðígohða, ya hayyi kitum ga besaa na wahtaa ya amða. Nam ki'en kay an ya múuñí'túu hen ndaga ya waa'tii ken sanjku', wayee ya waa' bëeb mín kisúpít ßadukeen. ¹⁰ En ki'ena, besaa Ha'mudii yah kihayisða betan ßuwii fodii lok. Besaa bërii, asamaanii hay ki'en mes, taam na yëngël wiyaak. Bëeb iñcii en ga asamaanda hay kitak, ca seey ee kakayfii na iñcii fa ßayða hay kidúm. ¹¹ Kon waa ðú ínohin an bëeb hay kidúbiru fodaama, ðú jomin ki'ínoh ðijóffi' daa kipeskiigarúu jom kiman. Dú jom kibay ßadukeen wisela'í', waa teewoh an ðú am ga Kooh. ¹² Dú jomin kisek besii Kooh haysanda, ðú gaawtuk wa le'. Besaama wëri asamaanii tëkí'san na kiwii wa seey ee iñcii ga asamaanda hay kiseey ndaga tamohlaataa kiwiikaa. ¹³ Wayee Kooh ðiŋgaruu asamaan

wi'as na kakay fi'as: dekatcaama iñaa júwin doḡ tumsan da ee iñaama yëri du sek.

¹⁴ Këri tah, dú bii mi keeñukda, waa dú bii sek besaama, tumat iñaa dú mín tooh bi dú set ga fikii Kooh, dú laakoo iñaa bo' wo'an garúu yibóni', ee dú en ga jam. ¹⁵ Ee ínohat an Ha'mudiigaruu múuñi'túu fodaamanaa, ya onndúu halaa dú múcohan. Iñaama ban, Pool mbokiigaruu du keeñukda, ga kiñaañkaa Kooh onndida, bídinndúuri. ¹⁶ Ga béeb këyitcaa ya bín wo' ga loo iñumada, ya wo' fodaama. Laakin ga këyitcaama dekatcaa yoobpii ki'ínoh ee buwii ínohsoo dara, ee ngëmiigaba yëgissi-ida súpitsi iñaa ca wo'da hen foda ba tumika ga Këyitcaa cisela'í'caa cínoo. Fodaama nak, ba saḅku' hafba. ¹⁷ Kon dú bii mi keeñuk-inda, waa dú yéegalununun iñii yah kilaakda, watukat buwii júwussii múuyuununda ba bay-dohúu ga kimúuykiigaba. Dú watuk ban kiyówi' yahhúu ga yëgisii dú yëgis ga ngëmi-ida. ¹⁸ Wayee namat ki'aaw fikii ga kikijofkii Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu ee en Músalka-atiigaruu teebpúuda, ee dú wëñiri ki'ínoh. Ndam aawat gari wati, bi taa'. Aameen!

**Hewhewii winéwí'wii Kooh Kifiliimunkii
ki'askii**

**Noon: Hewhewii winéwí'wii Kooh Kifiliimunkii
ki'askii New Testament**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Noon)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Sep 2022 from source
files dated 2 Jun 2022

7c1cfb93-c4c9-5127-ac22-ecb23adca870